

Posudek oponenta

na diplomovou práci

Petra Binková, *The 20th Century Muralism in Mexico*, FFUK, SIAS

Ved. práce prof. PhDr. Josef Opatrný, CSc.

Studentka předkládá svou práci *The 20th Century Muralism in Mexico* v angličtině, protože absolvovala studium dějin umění na Univerzitě v Essexu (na úroveň Bc.). Za diplomovou práci si zvolila nikoliv pověstnou školu klasické mexické nástěnné malby 20. století (což by dnes asi také dnes představovalo příliš silné sousto pro diplomovou práci), nýbrž problematiku jejího vývoje zejména po úmrtí hlavních představitelů: Rivery, Orozca a Siqueirose, až po současné projevy. Přitom vychází z vlastního poznání, neboť Mexiko navštívila při dvou dlouhodobých stipendijních pobytech.

Na poslední stipendijní cestě kontaktovala osobně také umělce, kteří se na tvorbě jí studované podíleli, a prohloubila si navíc znalost mexické literatury na daný námět, čímž se mohla odpoutat od jednostranného jazykového vybavení a anglosaského pohledu. Nedostatek mexické literatury (a literatury vůbec, protože jde o námět zatím v tomto rozsahu nezpracovaný) je nahrazen osobními rozhovory s některými mexickými autory analyzovaných nástěnných maleb.

P. Binková rozdělna svou práci na pět kapitol, k nimž připojila záměry, bibliografii a reprodukce nejvýznamnějších komentovaných děl s příslušným seznamem. První kapitola pojednává o mexické „renesanci“ nástěnné malby a jejím vrcholu, druhá o etapě po roce 1950, třetí o muralismu po mexické škole a v páté posunuje tento vývoj až do současné polohy, přesněji do r 2003, kdy byla naposledy v Mexiku.

Přestože jev mexického muralismu, fenoménu národního hnutí muralistů, tj. tvůrců nástěnných maleb, kteří v duchu dobové levicové rétoriky (počátku a první poloviny 20. století) chtěli oslovovat lid, byl ve světě dostatečně prostudován, u nás nejsou dobře známy ani jeho základy. ~~Dotaznice~~ se dokázala vyrovnat i s filozofickými předpoklady, hlavními myšlenkami a představami tvůrců mexické moderny, zejména filosofie Vasconcelosovy „kosmické rasy“. Zde by mělo být zdůrazněno, že Vasconcelos jako ministr školství a kultury se o jejich povolání k dílu osobně zasadil (vždyť Rivera se kvůli tomu vrátil z Paříže; okolnosti byly nejednou popsány). Tím potvrzuje její názor („I believe“, s. 10), že Vasconcelosovy teorie jsou závažnější, než se jim obecně přiznává. Pečlivě prostudovala i politicko-sociální pozadí, v němž studovaná díla vznikala (myslím si, že odkaz na něj by se mohl objevit jako podtitulek práce).

V některých případech, jako na str. 7, by možná textu prospělo, kdyby text poznámky zčásti přesunula do textu. Zde mi také chybí údaj, že nástěnná malba v koloniálním období byla v mnoha případech provedena v černobílé škále proto, že místní umělci napodobovali evropské grafiky, na což navázal později i Orozco ve svých černobílých freskách. Když hovoří o nových „technologických“ technikách muralistů, neměla by opomenout užití stříkácí pistole a autolaků.

Na str. 21 uvádí svůj úmysl (My intension ... sic!, s. 21), který by se lépe vyjímal v úvodu, kde se vyhláší záměry a postupy.

Binková správně poukázala (nicméně to je známá a publikovaná skutečnost), že zlom v posuzování, ba přímo odsouzení mexické muralistické školy počíná vystoupením opozice v osobě José Luise Cuevase, jenž zahájil etapu nové figurace. Autorka dipl. práce dokázala rozlišit podíl jednotlivých umělců na tomto hnutí, které se stalo skutečně světovým a o to snadněji pak pronikala do případných reminiscencí na jejich tvorbu v díla mladých výtvarníků poslední doby. Je také charakteristické, že nástěnné malbě se už zdaleka nevěnují školení profesionálové, ale samouci, kteří si doplnili vzdělání.

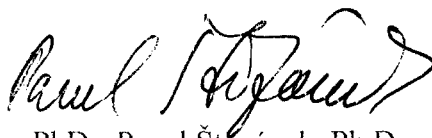
Autorka dipl. práce neztratila se zřetele ani podobná hnutí v latinských čtvrtích měst v USA (*chicanos*) navazující v lidové podobě na mexický muralismus a poslední výhonky na různých místech Mexika, zejména ve státě Chiapas. V celku prokázala značnou erudici a především

kritičnost, která je nezbytná pro jakoukoliv samostatnou analytickou práci. Její text – v pěkné, čtivé angličtině – je na vysoké myšlenkové úrovni a neskouzává do popisných pasáží. Postihuje všechny důležité myšlenkové, ideové, politické a společenské předpoklady vývoje mexického muralismu až do jeho zániku v klasické podobě.

Její text je narušen jen několika nedostatky, spíše redakční povahy, které se tu pokusím stručně definovat: začínají už na titulním listě, kde by podle mého názoru měl být český překlad titulu a také upřesňující podtitul, neúplný je titul školitele (chybí CSc). V prohlášení omylem napsala *dizertační*, a že ji *vykonala* (spíše napsala). Motto a věnování do diplomové práce nepatří; může je uplatnit při případném tisku práce. Místy najdeme menší chyby ve jménech, popř. nedůsledné uplatnění psaní velkých a malých písmen, např. s. 13 Estado, zejména přízvučky u vlastních jmen jako je Álvaro a Álfaro, které nepíše vždy jednotně (s. 16, 19), místy se jí do jmen vsunula nebo naopak vypadla nepatřičná písmena (uvádím správnou formu): Ledesma (19), técnicos (27). Na str. 28 by mělo být buď section Revistas nebo sección revistas?, INBA – Bellas...

Agenta – ne agenty, který zabil Tockého (33) známe jménem, guatemalský spisovatel a historik Cardoza y Aragón se jmenuje Luis (36). Tam kde hovoří o uvěznění Siqueirose Lópezem Mateosem by bylo vhodné poukázat na světový ohlas, mj. i u nás. V pozn. 53 se nemusí vysvětlovat pojem *escultopintura*, je-li vysvětlen – i když o stranu dále – v textu. V pozn. 60 je citován dopis, ale není uvedeno, kde je uložen, popř. publikován. Tamtéž u PRI vypadlo písmeno Institucional. Pochybuji, že by při masakru studentů v Tlatelolcu byl vydán oficiální povel k zabítí (*state power officially ordered to kill...*, s. 51, pozn. 67). Nevím jestli Genaro Vásquez se píše se s nebo z (historizující pravopis je u jmen v zemích LA možný), ale rozhodně se píše Pentágonu (54 i jinde), dále Hernández (pozn. 56 a jinde), Fomento (pozn. 81) – a jak je Tepito siempre (es?) pasado? (s. 58). V pozn. 85 chybí u Campbella dokončit citaci (místo a datum vydání) literatury. Další slova mají znít proceso (64), Liberación (66), Unión Popular Revolucionaria... (73); název budovy úřadu Public Registry of Property building... by měl být uveden alespoň v závorce v originále, aby nedošlo k záměně. Ve výčtu mexických států v pozn. 105 by mělo být uvedeno u México též D. F.; dále: Secretaría de Educación Pública (pozn. 113), Ejército Zapatista (81); není jasné proč se střídá Azcapotzalco a Atzapotzalco, když jde o jednu Univerzitu, s. 82), Otro mundo posible bych do angličtiny přeložil jako Other possible world, s. 91), The Economic Magazine (pozn. 126). V pozn. 129 se zmiňuje o portrétech Modotti a Kahlo; ne každý ví, že první je fotografka, druhá malířka – jinde se o nich v dipl. práci totiž nehovoří. Několikrát vyšly v tisku dipl. práce přízvučky obráceně - jako *accent aigu* ve francouzštině. Nejednou, včetně bibliografie, se u jména Valdés nebo Valdez střídají oba tvary (98-101). Který je pravý?, v pozn. 144 má být San Francisco, v pozn. 146 problemas nuevos, v pozn. 149 José Luis Martínez, u pozn. 156 o graffiti by měla být uvedena alespoň základní (dnes už hojná) literatura o tématu. Drobné překlady v závěrečné bibliografii jsem označil přímo tam.

Přes tyto drobné výhrady, převážně redakčního, bezmála hnidopišského typu a ještě navíc v poznámkách, doporučuji diplomovou práci Petry Binkové k obhajobě a hodnotit ji jako výbornou, v závislosti na obhajobě.

Doc. PhDr. Pavel Štěpánek, Ph.D.
Praha, 30. 1. 2006